

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdievem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v., večkrat po pogodbi.

XVIII. letnik.

V Gorici, 21. aprila 1910.

16. številka.

Za složnost katoliških strank in strancic.

Dejstvo, ki ga ni mogoče utajiti, je, da so katoliške stranke in strancice v Avstriji, v posameznih deželah in celo v mestih in vaseh mej seboj needine. To je veliko zlo, ki škodi katoliški stvari in celo katoliški cerkvi sami. To čutimo zlasti sedaj katoliški Avstrijci, ki bi lahko imeli v avstrijskem parlamentu večino, ki je pa vsled neednosti nimamo. V tem oziru piše dne 14. t. m. dunajski „Vaterland“: „Četudi mislijo posamezni katoliški voditelji, da se morajo iz strankarskih taktičnih vzrokov klanjati narodnemu šovinizmu (zaslepljenosti), gotovo se bodo katoliške stranke v sili same otresle liberalizma in se vrnille k izkazano dobrim katoliškim principom, ki bi jih ne smel zapustiti noben katoliški voditelj, tudi ne na popolnoma političnem in narodnem polju. Ta naš opomin je namenjen vsem, kajti vsi avstrijski narodi potrebujejo narodnostnega miru. Nemci, Slovani, Romani — in če se ozremo na drugo polovico — Mažari, katere je narodni šovinizem (zaslepljenost) že skoro pripeljal na rob propada. Voditelji katoliških strank so pravzaprav poklicani, prevzeti to mirovno poslaništvo, to dolžnost jim mora nalagati katoliško prepričanje. Popolnoma nič ne podcenjujemo težkoče tega dela, ampak visoki namen je vreden truda. Brez bojazni apeliramo zato še enkrat na zastopnike katoliškega ljudstva v parlamentu, naj se združijo ter naj ustvarijo narodno mirovno četo, ki jo bo Gospod Bog gotovo blagoslovil in privedel do zmage. Posledica te zmage bi bila srečna Avstrija, katere narodi bi bili gotovo hvaležni svojim rešilcem iz toka narodnega šovinizma in katere vladarji bi brez-

dvomno to veliko delo priznali brez premisleka“.

Te besede dunajskega konservativnega lista „Vaterland“ podpišemo tudi mi, asi dovoljujemo sledeče opombe: Naše katoliške stranke priznavajo v teoriji brez izjeme katoliška načela, v dejanju pa jih včasih zatajujejo in žaliyo. V tem in pa v osebnostih imajo vsi razkoli svoj izvor. Složnost in edinost more vladati le tam, kjer se spoštuje pravica, kjer se katoliška načela kažejo v dejanjih in ne na papirju ali v govorih. Z golimi načeli, ki jih na pr. z nami priznavajo Italijani in Nemci, se mi Slovani ne moremo zadovoljiti. Mi zahtevamo katoliške principe in krščansko pravičnost nasproti nam v dejanju.

S tega stališča presojava vse prepire in razkole v Avstriji in razkole v naši deželi. „Prim. list“ je povdarjal vsikdar, da morajo katoliški principi (načela) vladati v nauku in v dejanju. Drugače je složno postopanje raznih strank nemogoče. Ni mogoče resno zahtevati, naj se kaka stranka hitro in brezpogojno združi z drugonarodno, ki pravi sicer, da je katoliška, ki pa hoče v svojih glasilih veljati za največjo nasprotnico naših pravičnih zahtev ali ki je bila še nedavno v zvezi morda z največjim nasprotnikom katoliškega imena. Tudi mi smo za združitev, a pod jasnimi pogoji. Oportet et haereses esse... Zrak naj se sčisti!

Volilno šarlatanstvo.

A. Gabršček pošilja med slovenske veleposestnike oklic, s katerim jih grdo farba. Ko se bahato udari na prsa in jim pové, da je zmagal na Krasu in v trgih, se jim laska, da so izbran cvet ljudstva ter jim kaže pošast kolonskega vprašanja, katerega ne more

zveza Pajer-Gregorčič rešiti; nasprotno, to je spravila le radi tega na dnevni red, da postanejo homatije v deželi še večje. Kako si on misli rešitev tega vprašanja, o tem modro molči.

Toda to so le prvi ostružki njegove farbarije, katerim sledijo — polena. Ponavlja jim žalostno „novico“, katero sta pogreli „Soča“ in „Edinost“ vže šestokrat, namreč da je napravila navedena zveza 1.715.000 K primankljaja, za katerega ni kritja in bode moral on in njegovi pristaši nalagati 40—50 odstotne doklade. Vkljub temu je zatajila ta zveza pol milijona kron!

Vsekako misli Gabršček, da se postopa povsod tako kakor pri Mizarski zadrugi, ki je izkazovala leto za letom velike dobičke, a je letos prišla do popolnega poloma. Mož si najbrže misli tudi, da zveza Gregorčič-Pajer gospodari tako z deželnim premoženjem, kakor on s „Südbahn-Hotelom“, ki je veliko narodno podjetje za Nemce. Od tega imajo Slovenci le čast, da krijejo ogromni deficit s slov. groši, dočim se notri mastijo Nemci na stroške Slovencev.

Zajahal je tudi znano obrabljeno kljuse o norišnici, kjer se je izdalo pol milijončka kronic za luksuz in kjer ni še nikdo pregledal računov, kam je šel poldrugi milijon kron. Tu hoče on tako temeljito obračunati, ako ga bodo veleposestniki ubogali, kakor je obračunal z Mizarsko zadrugo in bode moral prej ali slej tudi obračunati s T. o. z.

Da bi se pokazal v vsem svojem sijaju, šel je tudi med proroke. Veleposestnikom riše vže naprej v proroškem duhu ogromne stroške za umobolne, ki bodo znašali 300.000 K več nego dosedaj. Pri tem je pa tolažljivo le to, da je tudi prorokoval in po možnosti pospeševal pogin „Krojaške zadruge“ in „Centralne posojilnice“, a sedaj morajo celo njegovi strankarski listi

priznavati, da je „Krojaška zadruga“ cvetoče podjetje, a „C. p.“ denarni zavod, pred katerim ima celo on rešpekt, dočim je potihnilo bahato bobnanje o narodnih „piruhih“ in liberalnih denarnih zavodih.

A pride še hujše: V svojem pamphletu na veleposestnike trdi, da je vlada izdelala načrte za uravnavo furlanskih voda, kar požre 10 milijonov kron. Dva do tri milijone bode morala prispevati dežela, a on bo to zabranil, čega bodo veleposestniki poslušali, in jih rešil pred to nesrečo, kakor je rešil neke solkanške mizarje in jedno ugledno slov. družino pred velikansko izgubo, ki jim je pretela pri Mizarski zadrugi.

Konečno kliče za četrtek, dne 21. t. m., veleposestnike k „Jelenu“ na korajžo, kjer jim pové v obraz vse te lepe reči in še kaj več.

No, uverjeni smo, da bode temu šarlatanstvu kmalu konec, naj vže izpa-dejo volitve tako ali tako.

Politični pregled.

Državni zbor.

Minoli četrtek se je sešla zopet poslanska zbornica. Kot prva točka dnevnega reda je bil postavljen zakonski načrt, tičoč se državnega posojila v znesku 182 milijonov kron. Socialni demokratje so predlagali, naj se ta predmed postavi kot druga točka dnevnega reda in naj bi zbornica poprej začela s prvim čitanjem službene pragmatike za državne uradnike. V tem smislu je stavil posl. Seitz svoj predlog ter je zahteval zanj poimensko glasovanje. Poleg socialnih demokratov je glasovala za ta predlog „Slovanska Enota“. Odklonjen je bil z 259 proti 219 glasovi. V razpravo je posegel tudi finančni minister Bilinski.

Naš A B C.

Priredil A. P.

(Dalje).

K.

In ta vzor katoliške omike ni kaj takega, kar je zastarelo in preperelo, če tudi dobro svoje dni: — ne, in to ravno navdušuje najbolj, da je (kat. kultura) vedno polna novega življenja, v vednem napredku.

R. pl. Kralik: „Kulturne študije“, II. izd., str. 57—58.

Krivoverec. — Reformacija (luteranska vera) je nastopila s klicem: Luč svoboda! ter je obhodila mnoge evropske dežele. Ta klic pa se ni sprejel le gledé vere, ampak se je raztegnil tudi na meščansko življenje, na državo. Geslo

je postalo dvojno: Svoboda v cerkvi — brez avtoritete, le neposredna vez s Kristom, vsak slučaj le lastno mnenje... Svoboda v državi — brez kraljev in vladarjev. Povsod ista načela: proč s tiranom - papežem — proč s trinoškimi kralji! Proč z duhovniki, proč stanovske predprave — vsi le kristijani! Proč s plemstvom, proč razredni privilegiji — vsi le meščani!

To — iz reformacije v revolucijo — je jasno; in protestantje sami slavé to kot posebno zaslugó Lutrovo — celo Klopstock v svoji odi do La Rochefaucaulta. Družil se je vedno napad na prestol in oltar: priča grozni upor v kmetski vojski 1524; priča francoska revolucija, ki je hotela zadnjega duhovnika obesiti za čreva zadnjega kralja, in je oltar zajedno s prestolom zdrobila. Tudi Mazzini je izjavil — 21. sept. 1854 v Genfu — da splošna demokra-

cija prodré le, ako Italijani v čim večjem številu odpadejo od katoliške vere; brez verske revolucije se ne da uresničiti (vdejstvovati) politična. O tem so prepričani i pristaši i nasprotniki revolucije, da hodi revolucija roka v roki z nevero, a da ima ista revolucija nepremagljiv jez v odkriti krščanski veri.

In popolnem naravno: kar je v državi revolucija, isto je v cerkvi herezija (krivoverstvo) — v obojem isto načelo: proč z zgodovinskim razvojem, proč z obstoječo oblastjo!

T. gr. Scherer-Boccard: „Predsodki in zmote naše dobe. I. izd., str. 349.

Krivoverec zida, pa podira; zopet zida, pa zopet podira; meri, riše, črta, pa znova zida — nauk sv. cerkve pa je kakor steber, izraščan, isklesan iz enega kamna. Zato cerkvi ni treba drugega storiti, kakor da nov nauk primerja s svojim starim naukom: pogled

zadošča, da se loči človeško delo in besedo od božjega dela in božje besede. Ko je presoja dovršena, sledi sodba, a nathema — izobčenje; veja se odreže, naj se posuši! Nič milosti ne pozna v tem oziru učeča cerkev: bodi najbolj bistra glava, kakor Azij, ali najbolj pobožen škof, kakor Nestorij; bodi najbolj zgovoren apologet (zagovornik krščanstva), kakor Tertulijan, ali v zatajevanju najboljši menih, kakor Evtih ali Luter; bodi najdrznejši sofist (zvičajnik), kakor Kalvin, ali najmogočnejši kralj, kakor Henrik VIII. — nikogar ne najdemo, da bi ga bila, ščitila nadarjenost ali purpur ali zasluga ali oseba ali protekcija proti sodbi in izobčenju sv. cerkve.

Löffler, S. J.: „Nespremenljivost cerkv. nauka“. Št. 87. brošur „Volksaufklärung“.

(Dalje pride.)

V petek se je prvo čitanje tega predloga nadaljevalo in tudi dokončalo. Potem se je pričelo prvo čitanje zakonske predloge glede službene pragmatike, ki se je v torkovi seji nadaljevalo.

Včeraj je poslanska zbornica dokončala prvo čitanje službene pragmatike.

Danes zopet seja. Na dnevnem redu stoji kot prva točka državno posojilo.

Posojilo dovoljeno. Vlada ne dobi 182, ampak 220 milijonov!

Proračunski odsek je z 25 glasovi proti 21 pooblastil vlado, da najme za pokritje izrednih vojaških troškov posojilo v znesku 220 milijonov kron, mesto od vlade zahtevanih 182 milijonov, z obvezo vlade, da postavi v proračun za leto 1910 one postavke, ki so bile zapostavljene.

Cesar gre res v Bosno.

V Sarajevu se uradno potrjuje, da bo cesar koncem junija obiskal Bosno in jo prepotoval. Potovanje bo trajalo en teden. K otvoritvi bosenskega sabora začetkom junija pa pride najbrže nadvojvoda Leopold Salvator. Dunajski listi pa to vest dementirajo.

Velika Praga.

Pododsek za priklopitev predmestij Pragi je sklenil, da se ustanovi „Velika Praga“ z 18. mestnimi deli. Mestni zastop dobi 126 (zdaj 90) zastopnikov. 71 mandatov obdrže sedanji, 51 pa dobe novi praški okraj. Mestni svet bo imel 35 članov in sicer 20 iz starih in 15 iz priklopljenih okrajev.

Preganjanja inozemcev na Kitajskem.

Iz Cangša poročajo: Guverner Jemen je popolnoma uničen. Njegov sin je umorjen. Mesto je v plamenu. Norveški misijon in katoliški misijoni so zažgani, ostali razrušeni. Mesto oblegajo tepisti. Tudi japonski konzulat je razrušen. Neko ladjo, na kateri je bilo več misijonarjev, so potopili.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. Jos. Ivančič, provizor v Šebreljah, 3 K 50 v, Teodor Hribar 80 v, Vincencij Jasnič, Vipolže 1 K, Gerbec Anton, uradnik 80 v, Valantič Franc, strojnik 20 v, Cibič Josip, Podsabotin 10 v, nekdo v Gorici 1 K 80 v, neka oseba v Gorici 1 K.

Bog poplačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladno Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevisče“

so darovali: Teodor Hribar 80 v, preč. g. prof. dr. Andrej Pavlica 10 K, slavna hranilnica v Kobaridu 50 K, blag. g. Karol Črnigaj, knjigovez 2 K 82 v, preč. g. Jožef Ivančič, žup. upr. 3 K 50 v.

Bog povrni stotero.

Našim veleposestnikom.

Na noge, veljaki, pogumno na boj, naprej poštenjaki za rod mili svoj!

Zavest za pravico Vam polni srca, zatrite krivico, ki žep le svoj zna!

Vas tlačil kot mora ohol je sovrag, zasveti Vam zora rešitve in zmag!

Z jekleno desnico vrzite ob tla sovražno trojico, da konec bo zla!

Vse-ljudska zastava, mogočno naprej, na Te' zdaj zre Slava do Adrije mej!

Na viz'fi, dne 14. 4. 10.

Štirinajstega je bil nabor, tu pisani gledal sem zbor, kočija na trg pridrdra, v njej Gaber se Dreja pelja.

Vse vtihne, se vmiri, molči. Na Drejca se vpre sto oči. Ta tu bo pa krasen vojak, od nog je do glave junak.

Pa glej jo prevaro le-to! Untaughli glasi se srpo. Na hudi boleznj trpi, in ta je: megalonomi.

„Taulih per moj“.

Domače in razne vesti.

Volivcem veleposestnikom! — Za prihodnjo soboto dne 23. aprila ste klicani v Gorico na volišče v deželno hišo, Stolni trg h. št. 8, da izvolite tri deželne poslance, ki naj Vas zastopajo v deželnem zboru goriškem.

Jasno je kot beli dan, da Vaši zastopniki za se ne bodo mogli delati čudežev v deželnem zboru, ampak da jim bo mogoče, varovati Vaše koristi edino le tedaj, ako bodo previdno in složno postopali z ostalimi člani deželnega zbora.

Veleposestniki, zbrani na zaupnem shodu v „Centralu“ v Gorici dne 18. t. m., so temu soglasno pritrdili ter izrekli se za to, da veleposestniki naj izberejo zastopnike iz med sebe, in sicer take, ki so voljni in sposobni, sodelovati z ostalimi slovenskimi poslanci v splošno korist dežele.

Z ozirom na ta sklep predlaga Vam podpisani volivni odbor kot kandidate za volitev dne 23. t. m. naslednje gospe:

Bolko Leopold, veleposestnik in župan v Črničah.

Grča Blazij, veleposestnik in župnik v Šempasu.

Zucchiati Anton, veleposestnik in župan v Medani.

Volivci veleposestniki, oklenite se teh kandidatov, glasujte za nje, in Vaše koristi bodo varovane v kolikor je to mogoče v takem zastopu, kakor je naš deželni zbor goriški.

V Gorici, 18. aprila 1910.

Volivni odbor združenih veleposestnikov

Alojzij Grča,

Žiga grof Attems, Miha Zega Josip Šinigoj.

Po krivdi dotičnega c. kr. uradnika je bila vipavska železnica zopet izpuščena iz volilskega imenika za slovensko goriško veleposestvo. „Soča“ in njena tržaška izdaja, Gregorinova „Edinost“, sta to nenatančnost volilskega imenika razlagale v svoji znani duhovitosti pod naslovom: Dr. Gregorčič je vrgel ven — samega sebe. Tržaška tetka je regljala: Na podlagi razsodbe državnega sodišča je odfrčala iz volilne liste tudi ista vipavska železnica, v katere imenu je dr. Gregorčič špilal veleposestnika. Tako je dr. Gregorčič, ki se je toliko bahal kakor veleposestniški volilec, dokazal, da ravno on ni imel volilne pravice, in je srečno izključil vipavsko železnico in sebe od vsakega upliva in sodelovanja na volitvah slovenskega veleposestva na Goriškem. Kopal je jamo drugim, a je sam štrbunknil vanjo.

Tako je jezikala stara klepetulja 9. aprila t. l.

Med tem je bila vipavska železnica vsled volilne reklamacije v volilski imenik zopet sprejeta.

Ali bo zdaj imela „Edinost“ toliko poštenosti, da prekliče, kar je naklepotala na naslov dr. Gregorčiča? Menda ne! Mi vsaj ne pričakujemo tega, ker dobro poznamo lažljivo tržaško tetko.

„Soča“ — in politično seno. —

„Soča“ operira s senom tudi ob letošnjih dopolnilnih volitvah. Isto je delala tudi predlanskim. Lagala je, da se je vse kadilo, dokler ni bila prisiljena objaviti ta-le popravek deželnega odbora: „Ni res, da bi bila dovolila država 146.000 K za kraje, ki so bili prizadeti po suši, in da bi bil potegnil to podporo deželni odbor; ni res, da od državne podpore ni Kras do danes (t. j. do 23. junija 1908) dobil nati vinarja; ni res, da je deželni odbor porabil državno podporo za to; da je Furlanom vse seno daroval, dočim je bilo slovensko prebivalstvo za vso podporo opeharjeno; marveč res je, da je dobil deželni odbor za skupno nabavo krme od države 42.500 K; da se je s tem denarjem moglo z velikim trdom deželnega kmetijskega urada seno, oziroma slama nabaviti iz raznih dežel monarhije in prepustiti živinorejcem po nižji ceni; da so bili vdeleženi dobrote nabave sena obiloštevilno posebno tudi kraški živinorejci; da seno se je porazdelilo po ogromni večini v slovenskem delu dežele, kjer je bila potreba večja; da niti Furlanom niti nobenemu drugemu se ni seno darovalo. Gledé te za deželo velekoristne akcije, se je sestavil natančen z listinami opravljen račun“.

Na ta popravek deželnega odbora ni odgovorila „Soča“ niti besedice. Še-le po dolgem času, ko je mislila, da so njeni čitatelji vso stvar že pozabili, je začela zopet hujskati in s senom slepariti. Občudujemo potrpežljivost bravcev, katerim „Soča“ že zopet polaga politično seno.

Mizarska zadruga v konkurzu.

To, kar smo že leta slutili, se je zgodilo: Mizarska zadruga je šla v konkurz. Likvidacijski odbor je sestavil bilanco, ki izkazuje okroglo 76.000 K izgube, tako da so vsi vplačani deleži izgubljeni. Nadaljne korake bo sedaj napravila sodnija. Obžalujemo ljudi, ki so postali žrtev nespretnega liberalnega vodstva omenjene zadruge, ki bi po izreku strokovnjaka z Dunaja cvetela, ako bi ji stali na čelu spretni, strokovno izobraženi voditelji. Čudno luč dobe sedaj „Sočine“ svoječasne izjave, da je naša revizija, katero je odredil, kakor trdi sam Gabršček za Trgovsko-obrtno zadruho, pri M. z. vse v redu. To naj služi v največji dokaz, koliko smejo naši ljudje verovati pisariji „Soče“. Naj se pa ta bavi s tem ali onim predmetom.

Redni občni zbor „Centralne posojilnice“. V četrtek predpoludne se je vršil v društvenih prostorih redni občni zbor „Centralne posojilnice“. Udeležba je bila dobra. Zastopanih je bilo nad 1000 glasov. Predsednik prof. Berbuč je najprej konstatiral sklepčnost zbora in je potem v širših potezah orisal delovanje zavoda v minolem letu, ki kaže v vsakem pogledu lep napredek.

Član nadzorstva c. kr. računski ravnatelj Pirjevec je pa prečital poročilo o denarnem prometu, iz katerega posnamemo to-le: Koncem leta 1909 je štela posojilnica 83 članov z 260 glavnimi deleži in 1593 članov s 1593 opravičnimi deleži. Denarni promet je znašal v letu 1909 9.232.405,02 K. Stanje hranilnih vlog koncem leta 1909 je znašalo 2.298.040,53 K. Posojila: V letu 1909 se je izplačalo posojil: a) na osebni kredit in zastave 140.306,67 K, b) na vkupžbo 322.783,11 K, c) na mesečno odplačevanje 5.900,40 K, skupaj 468.990,18

Stanje posojil koncem leta 1909 znaša 2.241.584,25 K. Rezervni zaklad koncem leta 1909 je znašal 35.928,25 K. Čisti dobiček za leto 1909 znaša 13.773,10 K, ki se po sklepu občnega zbora tako-le razdelil: 10% pripis rezervnemu zakladu 1.377,31 K, 5% dividenda deležem 2.257,54 K, od ostanka prva polovica rezervnemu zakladu 5.069,13 K in druga polovica razpoložnemu zakladu 5.069,12 K. Z ozirom na ogromni denarni promet, katerega je imela „Centralna posojilnica“ v minolem letu, zdi se čisti dobiček nekako majhen. Če se pomisli, da „Centralni posojilnici“ ni namen, da dela pri svojem poslovanju velikih dobičkov, marveč da preskrbi našemu ljudstvu, ki išče pri nji pomoči v denarnih potrebah, denar po kolikor mogoče najnižji ceni in pod najugodnejšimi pogoji, potem je to popolnoma umevno. Zato pa poskrbuje „Centralna posojilnica“ denar na vkupžbo le po 5 1/4%, dočim izposojujejo vsi drugi zavodi najmanj po 5 1/2%, ako ne dražje. Ko je c. kr. računski ravnatelj Pirjevec poročal še o delovanju nadzorstva v minolem letu, ki je bilo jako intenzivno, je v imenu načelstva dr. Pavletič prečital načrt pogodbe, vsled katere prevzame gospod Teodor Hribar trgovino „Centralne posojilnice“, katero je on, namreč g. Teodor Hribar dosedaj vodil pod imenom „Krojaška zadruga“. Občni zbor je ta načrt brez vsakega ugovora odobril. Nato se je izvršila volitev nadzorstva. Izvoljeni so bili z vsklikom vsi prejšnji člani. Potem ko je predsednik omenil nekaj prošenj za podporo, ki so se pa odstopile načelstvu, ker ima vsled pravil le ono pravico razpolagati z razpoložnim zakladom, bil je občni zbor zaključen.

Nedeljska volitev v trgih se je izvršila tako, da je bil izvoljen A. Gabršček deželnim poslancem. Naš kandidat g. Mrevlje je dobil, kakor spodaj razvidno, lepo število glasov. Posebno Križani, njegovi rojaki, katerim županu je uže več let, so mu izkazali zaupanje. Izid volitev je ta-le:

	Mrevlje	Gabršček
Ajdovščina	2	38
Bovec	29	30
Kanal	32	23
Kobarid	3	53
Komen	20	37
Sv. Križ	43	19
Nabrežina	—	30
Sežana	3	49
Tolmin	38	63
	170	342

Dober tek tržanom, ki so oddali svoje glasove Andreju Gabrščku! So pač tudi taki želodci, katerim pride vsaka hrana prav!

Vitrijol. „Goriška zveza“ nam poroča, da ima v zalogi modro galico, ki ima glasom preizkušnje c. k. kmetijske kemičnega preiskuševališča v Gorici 99,50 odst. kemično čistega bakrenega sulfata. Železnega vitrijola pa ima ta galica le 0,04 odst. Na podlagi tega je izrekle preiskuševališče, da je preiskani vzorec bakrenega vitrijola jako dober. Ker pa hodijo po Vipavskem in po Brdih različni ljudje okoli, ki bi radi kmete preslepili z manj vrednim blagom, češ, da ga dajo bolj po ceni, si je zveza pri skrbela en vzorec vitrijola, katerega po Vipavskem ponuja nekdo iz gorenjega Krasa. Ta vzorec vsebuje glasom preiskave tukajšnjega preizkuševališča 97,3 odst. bakrenega vitrijola, 5 odst. kristalizovane vode. Kmetovalci kupujte modro galico in druge potrebščine le tam, kjer Vam v resnici mudijo in zagotovijo dobro blago!

Imenovanje tržaškega škofa. Zadnji čas so se vsi listi brez izjeme poklicani in nepoklicani, mnogo bavili

(Dalje v prilogi.)

imenovanjem tržaškega škofa. Imenovali so zdaj tega, zdaj onega kot resnega kandidata. Nazadnje so se pa skoro vsi zjediniili ter proglasili monsg. Perathoner-ja za bodočega tržaškega škofa. Te dni pa je priobčila „Reichspost“ pismo prelata dr. Perathoner-ja, v katerem prosi, naj se dementujejo informacije glede njegove osebe kakor kandidata za tržaško škofijsko stolico in pravi, da bi on iz zdravstvenih ozirov odločno odklonil to škofijo, ako bi se mu jo ponudilo. Ista „Reichspost“ hoče zdaj iz gotovega viša vedeti, da tržaški škof ne bode ne proši dr. Faidutti, ne Lohmayer in tudi ne dr. Perathoner, marveč neki duhovnik iz hrvatskega Primorja.

Dopisnik lista „Tagespost“ na Reki hoče pa vedeti, da je dotični duhovnik s hrvatskega Primorja monsg. Rok Vučić, ki je bil pred leti prideljen kot nekaj pomožni škof senjskemu škofu Mavrić-u.

Ni novega davka na vino. — V parlamentarnih krogih so prepričani, da vlada umakne načrt zakona, ki se tiče novega obdačenja vina.

Vojaški nabori so se vršili v Gorici za okolico celi minoli teden. Fantje so prihajali v mesto prepevajoč večinoma na okinčanih vozovih. Aretiranih zaradi razgrajanja je bilo le par. Iz celega sodnega okraja goriške okolice je bilo potrjenih 318 mladeničev.

V konkurz je prišel trg. in posestnik L. Stua v Korminu. Pasiv je 550.000 K, aktiva znašajo 400.000 K. S tem je prišlo ob svoje imetje prav mnogo ubožnejših ljudi, ki so Stui svoje prihranke zapuili.

Cerkveni rop v Ronkih. — V noči minolega petka so neznani lopovi udrli v cerkev v Ronkih. Najprej so vzeli v zakristiji 4 srebrne kelihe, 28 metrov damaska in 2 srebrna križa. Potem so z vetrihi odprli cerkev ter vzeli iz tabernakelne ciborij z drugimi vrednostmi vred. Svete hostije so razmetali po tleh. Odprli so tudi skrinjice za miloščine ter pobrali iz njih ves denar. Vrednost ukradenih predmetov se ceni na 1500 kron.

Stekel pes ugriznil je v Podgradu v Istri sodnika Bizaila, okrajnega zdravnika dr. Bileka in nekega delavca. Vsi trije odpeljali so se v Pasteurjev zavod na Dunaj. Steklega psa so ubili.

Za poveljnika 3. vojnega zbora je imenovan fml. Schikowsky.

Listnica uredništva. — Šebreljske planjave: Dopis nejasen.

Mestne novice.

Naš premilostljivi knezonadškof je šel te dni na malo potovanje po Dalmaciji, s katerega se je že vrnil.

Procesija „Slovenskega katol. delavskega društva“ in društva „Skalnica“ se je obnesla letos prav sijajno. Hvala preč. g. župniku Kokošarju, ki je vodil procesijo in petje na sv. Gori, hvala zlasti g. Al. Kovačiču, duhovniku sal. zavoda v Ljubljani, za krasne govore ob tridnevnicu, dalje č. gg. bogoslovcem, ki so se udeležili procesije in sploh vsem, ki so kaj pripomogli, da se je naša pomladna slavnost tako krasno razvila. Kraljica majnikova, mati dobrega sveta, naj vsem obilno poplača!

Konec šolskega leta na tukajšnjih srednjih šolah in na učiteljskih bode letos vsled odredbe naučnega ministerstva dne 2. julija. Prihodnje šolsko leto prične dne 9. septembra.

Grozna nesreča. — Včeraj popoldne okoli 3 in pol ure se je dogodila na Placuti grozna nesreča, ki je zahtevala eno človeško žrtev. Tam popravljajo namreč že dlje časa mestne kanale. Pri tem delu je bilo zaposlenih včeraj 7 delavcev. Kanal, v

katerem so delali, je bil kake tri metre globok. Ker niso bile kanalove stene zadostno ali pa celo nič podprte, se je hkratu vsul v kanal ves material, ki je bil nakopičen na levi strani istega, obstoječ iz kamena in iz zemlje. Šest delavcev se je pravočasno a z veliko težavo rešilo, sedmega pa je material zasul skoro do glave in ga tako zmečkal, da je že v malo trenutkih izdihnil svojo dušo. Bil je to 29-letni samski Angelj Bresan iz Ločnika. Predno so truplo nesrečneža izkopali, trajalo je več ur. Da se je zbralo na licu nesreče mnogo ljudi, umevno je samo ob sebi. Prišli so tje tudi voditelj okrajnega glavarstva dvorni svetnik grof Attems, župan Bombig in mnogo mestnih starih ter tudi dotični mestni tehnik kateremu je bilo izročeno nadzorstvo dela. Vsi ti gospodje pa naj bi bili prišli raje pred nesrečo na lice mesta in tam naj bi se bili pravočasno prepričali, ali se omenjeno delo dovolj previdno vrši. Po toči zvoniti ne pomaga nič.

Ali ni dovolj izpamtila poklicanih činiteljev nesreča, ki se je pred par leti dogodila v ulici Ponte nuovo, kjer je neprevidnost nadzornikov dela zahtevala pet človeških žrtev.

Iz goriške okolice.

g Surovost liberalnih Prvačkov-cev ni prav majhna. Nekateri teh sorodnikov divjih culukafrov delajo pri občinski hiši v Prvačini. Ako gre mimo kak bolj znan naš pristaš, ga ti divjaki koj napadejo z žvižganjem, čukanjem in raznimi drugimi klici. Sicer to ni nobeno čudo! Saj od divjakov ni mogoče drugega pričakovati. Česar je polno srce, to radi iz njega gre. Gnojnica ne more dati prijetnega duha od sebe. Fej!

g Umrl je v Trstu dne 16. aprila t. l. Ivan Plesničar, c. kr. poštni uradnik, čepovanski rojak. — Obolel je na plućih v Opatiji, iskal je zdravja tu in tam, pomagalo ni nobeno zdravlilo:

Takó gremó za drugim drug, nevtrudno orje božji plug...

g Popravek. Slavnemu uredništvu „Primorskega Lista“ v Gorici ul. Velturini 9. Z ozirom na notico „Sokolska izobrazba“ v 14. šte. „Primorskega Lista“ z dne 7. aprila 1910 zahtevam kot oče in postavni zastopnik ml. Gustava Sauniga v smislu § 19. tisk. zak., da sprejmete in objavite v prihodnji šte. „Primorskega Lista“ na enakem mestu in z enakimi črkami naslednji popravek:

Ni res, da so velikonočno nedeljo obiskali svoje mirense brate „Sokole“ „Sokoli“ iz Bilj pod vodstvom županova sina Sauniga. Res pa je, da se moj edini še maloletni sin Gustav Saunig dotičnega „poseta“ biljenskih „Sokolov“ niti ni udeležil, ker je bil na Velikonočno nedeljo ves dan doma. V Biljah, dne 11. aprila 1910. Ivan Saunig, župan in veleposestnik.

g Iz Ravnice. Redkokdaj se piše v Vašem listu, g. urednik, kaj o naši vasi. Ali ker se je oglašil nek dopisnik v „Primorcu“ z dne 1. t. m. hočemo tudi povedati svetu, kako je pri nas, posebno pa kar se tiče našega prejšnjega gospoda vikarja Ivana Spitzer-ja in Marijine družbe.

V velikem številu smo spremiti preč. g. vikarja, ko se je od nas odslavljal, in prav nič ne bi bilo škodovalo tudi ohim liberalčkom, ako bi se bili tudi oni udeležili slovesa. Kakih pet teh fantalinov pa je v nekem kamenolomu izvrtalo nekaj lukenj v kamen, katere so s smodnikom napolnili. Ko je šel sprevod mimo, so pa smodnik zažgali, tako da je kamenje kar nad ljudmi frčalo. K sreči se ni pripetila nikaka nesreča. Izgovarjali so se ti liberalčki, da so streljali v čast odhajajočemu preč. gosp. vikarju. Mi jim pa tega ne verujemo.

„Primorec“ se zaletava tudi v g. vikarja, češ, da je bil hud na voglarska dekleta, ker jih ni mogel prisiliti, da

vstopijo v Marijino družbo. Naj le pové dotični dopisnik ime in priimek onega dekleta, katero je hotel g. vikar siliti k vstopu v to družbo. Mislim, da je redki človek, ki bi bil tako miroljuben in z vsemi jednako prijazen, kakor je bil preč. gosp. vikar Spitzer. On ni iskal zdražbe, ampak vedno pomirjeval. Da doseže svoj blag namen je deloval na vsakem polju na to, da se združujejo ljudje v znamenju miru in gospodarkega napredka. V ta namen je ustanovil slov. kat. izobr. dr., nadalje zavalnico goveje živine, Marijino družbo in tudi da se je obdržal pri nas sv. misijon, je njegova zasluga. Dopisnik v „Primorcu“ pravi, da deklice v Marijini družbi niso zadovoljne. Ali so se morda pri njem pritoževale?! Tu se vidi podlost dopisunovo. Gospodu vikarju pa kličemo: Bog Vam daj še mnogo let živeti v zdravju in zadovoljnosti kakor pri nas!

Fojancem pa čestitamo, da so dobili tako dobrega dušnega pastirja.

Iz ajdovskega okraja.

a Sv. Križ. — Naše edino slovensko mesto na Goriškem je pokazalo minulo nedeljo, da obsoja liberalizem. Križani smo spoznali, da goriški liberalizem ne vodi k blagostanju, marveč k propadu. Kmalu bo dobil ta liberalizem patent za sramotne konkurze. In te gnjilobe naj bi se mi oprijeli? Zatorej smo v nedeljo glasno govorili s tem, da nismo po veliki večini volili liberalca Gabrščka, marveč našega vsega spoštovanja vrednega župana in veleposestnika Mrevljeta. Obžalujemo, da niso tudi slovenski trgi prišli do tega prepričanja. Liberalna slepota jih še obdaja. Naj bi naši trgi sledili našemu mestu Sv. Križ ter naj bi uže skoraj slekli raztrgano liberalno sukno in jo vrgli pod noge onim, ki sami raztrgani vsled liberalizma drviijo tja v en dan po široki cesti, ki ne pelje k blagostanju. Z zadovoljstvom bilježimo, da smo se Križani skoro otresli tega nepotrebneža zla na telesu slovenskega ljudstva. Ajdovci, Nabrežinci in Kobaridci, kaj vam je liberalni vodja tako dobrega storil, da se ga ne morete otresti! Poglejte nas! Svoj čas je imel tudi nas na povodcu in njegov liberalizem je imel še precej moči v Sv. Križu. Ker smo pa zastoj čakali od tega liberalizma kake pomoči, smo ga zgrabili za vrat in vrgli na gnojišče. Tako storite tudi vi, da ne bo prekasno. Mi se tega čina prav nič ne kesamo, kajti prepričani smo, da liberalec pozna le sebe in svoj žep. Lastni trebuh mu je narod, in če gre njemu dobro, misli, da gre celemu narodu dobro. On je narod. Boj torej „narodnemu“ trebuhu, ki le žre in žre?

a Rihemberk. — Odbor „Vinarsko in sadjerejskega društva“ je sklenil v svoji redni seji, dne 11. aprila t. l. prirediti koncem tekočega, oziroma pričetkom novega leta 1911 vinsko razstavo za ajdovski okraj. Opozarjajo se slavna županstva, vinarske zadruge, društva in prijatelji vinarstva na ta sklep. — Odbor.

a Rihenberg. — Pri letošnjem naboru v Ajdovščini so potrdili za vojake 21 rihemberških fantov. To je veliko število. Nobena druga občina na Vipavskem ni dala letos toliko krvnega davka kot Rihenberg.

a Iz Gor. Branice. — V nedeljo sestavil se je odbor Orla. Telovadcev nas je sedaj 26, katere nas hodi učiti brat Orel iz Vipave. Bog poplačaj njegov trud in skrb za nas! Takoj po volitvi odbora, bila je prva vaja v korakanju. Malo okorni smo, pa kaj hočemo, vsak začetek je težak.

Naši nasprotniki pa se drugače zabavajo in drugače rešujejo mladino in narod, namreč: s ponočevanjem, popivanjem, plesom in zabavljanjem čez nas.

Veste kaj možički, to nas ne straši! Le vpijte in zmerjajte nas s Čuki, mi smo Orli, vi pa sove, mi ljubimo dan, vi pa temo! Nekaterim, zlasti enemu, ki je v nedeljo kvasil pri Rokcu nekaj o čukih, svetujemo, naj lepo molči pri svojem kraju in svoji službi, če ne ga bomo poiskali drugje. Kaj mislite, da se mi pošteni fantje takih bojimo? Sploh ga pa nihče ne sili, da vstopi v naše vrste in ga tudi ne maramo. Toliko za danes! Zasledovali ga pa bomo mi fantje! Že pride vse na dan! Strahovati se ne damo! Mladenč Orei.

Iz kanalskega okraja.

kl Kanal. — Nedeljska volitev je pokazala, da goriškega Gabrščekova zvezda se ne svetli nad Kanalom tako, kakor bi si sam želel. Kanalci smo ga okalili še precej. Malo jih je jako malo onih, ki so vanj zatelebani. Veselo znamenje! Kanal, nekdanji liberalni Port-Artur pada, pada, se ruši! No kaj hočemo! Časi se spreminjajo, z njimi osebe in mišljenje njih. Najbližji volišči Gorice, Kanal in Sv. Križ ste Gabrščeku pokazali, da ga ne moreta trpeti. Da bi se ta duh širil proti Bovcu in proti Sežani. Kanalci smo se uverili, da s samim kričanjem o narodnosti se ne more živeti. Delati, gospodarsko delati, tega nam treba, a ne tako gospodarstvo peljati, kakor je peljejo liberalci pri svojih zadrugah, ki so deloma uže v konkurzu, deloma na vratih istega. To naj bi naši volilci v ostalih trgih malo pomislili, pa ne z glavo skozi zid silili.

Avče. — Tuk. „Slov. izobraževalno društvo“ bode imelo 1. maja ob 4 in pol pop. veselico in sicer v prostorih Mat. Kovačič, s sledečim vspeedom: 1. „Majnikova“, poje mešani zbor; 2. „Nemški ne znajo“, moška igra; 3. „Ah, ni li zemljica krasna?“, mešani zbor; 4. „Sv. Cita“, ženska igra; 5. „Rabeljsko jezero“, deklamacija; 6. „Pogovor z domom“, Hr. Volarič, poje pevski zbor iz Deskel; 7. „Tihotapci“, moška igra; 8. „Oj plnine“, poje mešan zbor; 9. Šaljivo srečkanje. — Vstopnina: sedeži 1. K; stojšča za ude 30 v, za neude 50 v. K obilni udeležbi uljudno vabi o d b o r.

Iz tolminskega okraja.

t Poroka. Dne 16. t. m. sta bila poročena v župni cerkvi pri Sv. Luciji Jernej Jeklin in Marija Kafol, hči starega in zvestega naročnika „P. L.“ Ivana Kafol iz Bače hšt. 6. Bog živi ženina in nevesto in daj, da bi srečno hodila življenja cesto!

t Od Sv. Lucije. — Spodobno se zahvaljujem za razglednico poslano mi iz Kormina in podpisano od samih imenitnih gospodov iz vseh fakultet, štirje mej njimi popolnoma absolvirani doktorji, drugi pa — kar niso, še lahko bodo. Župnik Fabijan.

Iz cerkljanskega okraja.

c Bukovo. — Podpisani uljudno prosim, da potrdite v Vašem cenjenem „Prim. Listu“, da jaz nisem pisal, dopisa z Bukovega, objavljenega v 12. številki tega lista in da nisem v nobeni zvezi z dopisom. Josip Oblak.

O p. uredništva. Potrjujemo, da g. Josip Oblak nam ni poslal imenovanega dopisa in ga tudi spisal ni.

Iz komenskega okraja.

km Komenščina. — Volitve so tako končale na Krasu predminulo nedeljo, da je bil izvoljen dr. Gregorin. V komenskem okraju je dobil naš kandidat lepo večino, s katero smemo biti zadovoljni.

O Komenščini danes lahko trdimo, da je uže sedaj trdna trdnjava Slovensko ljudske Stranke. V nekaterih občinah smo kar pomeli z liberalizmom. Dobro znamenje, ki človeka navdušuje k nadaljnjemu prodiranju naše misli tja proti Trstu. Moramo razgnati tudi liberalno Sežanščino, kakor smo Komenščino. Sicer tržaška kuga se jako rada širi po Krasu a tudi za ta smrad se dobi lek. Le naj se pripravijo liberalni magnati na boj. Vrgli smo se veliko močnejše liberalne trdnjave kakor je Sežanščina in sicer ne z bojem, ne s prepirom, marveč z delom za ljudstvo. Tako bo tudi pri Brkinih. Trdno smo prepričani, da bode Sežanščina sčasom še naša močna trdnjava, kakor je uže mnogo let štafaža liberalcem. Komenščina vedno naprej, Sežanščino bo uže srečala pamet. Ali jo niso liberalci uže dovolj izstradali s tem, da niso za njo nič naredili? Slepici, spreglejte!

km Iz Komna. V nedeljo, dne 17. t. m. je pri nas zvečer nekaj streljalo. Najbrže so hoteli posušiti občinsko blagajno, ki se nahaja na vlažnem, tako da je sama rja pokončala v treh letih 6000 kron. Naši občinski očetje se na vsak način prizadevajo, da bi posušili blagajno. Tako je n. pr. naš mizarski župan v teku enega mesca sklical kar tri seje, od katere stane vsaka po 48 kron. V zadnji seji pa je nastal velik hrup. V zapisniku se je namreč čitalo, da se dovoli novi knjižnici podpora za leto 1910—1911. Temu se je upiral g. Štolfa iz Volčjegagrada rekoč, kako se more županstvo obvezati za take podpore za l. 1911, ko niti za l. 1909 cerkvene pevke niso plačane ker baje ni denarja v blagajni. Gosp. Štolfa je imel popolnoma prav.

Na kvasanje „Sočinega“ dopisnika odgovorimo le toliko, da izmed 7 sedanjih starešin je izvoljen edinole g. Š. v novo starašinstvo. Volčjegrajci gotovo bolj poznajo, kdo je kaj vreden, nego skiljavi „Sočin“ dopisnik.

Ni res, da je starašinstvo zahtevalo, naj se g. Š. odstrani od omenjene seje ampak to je zahteval le g. Štrekelj, kojemu se je tudi g. župan udal, ker je vaje, da ga v vsem uboga, kar se je videlo tudi pri trtah.

Konečno piše „Sočin“ dopisnik o neki ugodnosti za okoliške vasi. In ta ugodnost bi obstojala v tem, da bi se vzela pridobljeni šoli v Volčjemgradu in šola v Tomačevci samostojnost ter da bi se ju podredilo komenski. Da sta g. Štrekelj in Švara naletela na hud odpor, se razume samo ob sebi. Ko je videl g. Š., da to ne gre, se je udal večini ter šoli sta se proglasili samostojnima. — G. dopisnika pa na koncu resno svarimo, naj pusti farovž in dekana pri miru. J u n a k.

km Iz Kobdilja pri Štanjelu. Vidite, take bile so naše volitve! Zavedno so se prej trkali na prsa naši možje: „Zmagamo, zmagamo!“ Pa na koncu smo propadli za en glas. Možje iz Hruševce, kje ste bili? Iz Lukovca prišel je tudi samo eden. V Kobdilju izneveril se je eden in tako zmagal je župan Hočevvar, ne Gregorin. Kaj je štanjelskim agrarcem mar Gregorin in vse drugo, kar jim besedosneli Lipe pove, to trobijo, to znajo. Pa vedi, vsebarvasti župan, ki si prej zatrljeval svojo nedolžnost in kazal rumeno-belo barvo in si v imenu le-te tudi zlezel na županski stolec, sedaj si se najbolj pokazal! Dišal, oziroma, smrdel si že pri tistem shodu in pozneje pri volitvah zelo močno po agrarni smoli, sedaj si jo pa zabredel popolnoma v liberalni gnoj. Toda, župane Lipe, malo boš rogovillil s svojim liberalnim sinčekom tu pri nas! Vedi, da smo, zlasti Kobdiljci, Tvoji stari nasprotniki! Če hočeš, pokličemo ti v spomin marsikako dogodbico iz Tvojega življenja, marsikako obljubo prejšnjih dni! Vedi, tata Hočevvar, s svojimi zve-

stim: „Gaspari, Grahli, Toši itd., komande Tvoje se ne bojimo! Zapomni si, ako bo trpela občina Štanjel radi Tvoje vdanosti do Gabrščka, ki je bil poklican v nedeljo 10. t. m. v Štanjel, da reši liberalno njegovo čast, gmotno škodo, kriv bodeš Ti in Tvoji podrepaniki!“

Iz Iržiškega okraja.

tr Vabilo na redni občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Devinu, registr. zadruga z neomejeno zavezo, ki se bo vršil dne 1. maja t. l. takoj po sv. maši v uradnih prostorih v Štivanu. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva; 2. Potrjenje rač. sklepa za l. 1909; 3. Prečitanje revizijskega zapisnika; 4. Volitev načelstva in nadzorstva; 5. Slučajnosti.

O d b o r.

Iz korminskega okraja.

kr Iz Hrušlja 3./4. — Dne 2. t. m. smo spremili preblogo mlado soprogo Leopoldo Blažič, rojeno Sirk, iz Višnjevika k večnemu počitku. Zapustila je ljubečega soproga in dvoje malih otročičev. Ranjka je bila nečakinja r. prelata msgr. Gabrijeloviča. Pevci šlovrenski so peli žalostinke, kakor tudi pri sv. maši v Gradnem. Ker je ranjka želela biti pokopana pri materi, so soprog in sorodniki to željo izpolnili. — Zacinil in zapечатil je cinkasto rakev okrajni zdravnik gradiščanski — sprejel pri prihodu v Gradno okr. zdravnik goriški - Graefe. Prežalostnemu g. zapuščenca Jos. Blažič, kakor tudi rodovini Sirk izražamo naše odkritosrčno sožalje!

Drobfinice.

Denarno pismo s 40.000 kronami izginito. — Tat spokorjen. — Meseca oktobra lani je izginito denarno pismo centralne banke čeških hranilnic, ki je bilo naslovljeno na hranilnico v Vlašinu in je obsegalo 40.000 K v bankovcih po 1000 K. Tatu niso dobili. Ker je bilo pismo zavarovano, je zavarovalnica izplačala polovico ukradene vsote. V nedeljo pa so dobili v poštnem nabiralniku v Benešovem pismo, naslovljeno na poštnega upravnika, s 25 bankovci po 1000 K. Neznani odpošiljatelj obljubljuje, da bo vrnil tudi ostalo vsoto ukradenega denarja v najkrajšem času.

Velik požar. V vasi Felsöso-Falva v županiji Udvarhely je požar upepelil 192 hiš s postranskimi poslopji. Pogorela je tudi novozgrajena šola. Škode je en milij. kron. Požar je nastal vsled nepredvidnosti nekega otroka.

Hišni posestnik umorjen, ker je zvišal najemščino. Hišnega posestnika Edmunda Rismonda v mestnem okraju Pargowek na Ruskem so umorili štirje njegovi najemniki, ker jim je zvišal najemščino od stanovanja. Tri morilce so aretovali, četrti je pa pobegnil.

Zahvala.

Volilcem, ki so pri nedeljski volitvi oddali svoje glasove meni, se na tem mestu iskreno zahvaljujem. Posebno zahvalo izrekam svojim vrlim rojakom Križanom, ki so mi tudi povodom te prilike izrazili svoje zaupanje, kakor vselej. Bog živi!

Sv. Križ, 18. aprila 1910.

Tomaž Mrevlje,

župan in veleposestnik.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Loterijske številke.

16. aprila.

Dunaj 59 11 38 3 54
Gradec 9 59 47 27 73

Kuhati ne znajo,

to smo konstatirali vselej, ko so se postavile na mizo Pekatete, ki niso šle posebno v slast. Zahtevajte zastoj kuharsko knjigo pri tržki Prva krajnska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Dobro urejena

trgovina s papirjem, se proda takoj pod ugodnimi pogoji. Kje, pové naše upravnistvo.

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1.04
Istrsko	1.12
Corfu	1.20
Puglie	1.20
Jesih vinski	
Marsiglia	K 1.28
Bombay	1.20
Bari	1.40
Lucca	1.60
najfinejše	2.-
Milo in luči.	

Priporočam čč duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10.

odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica šte. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Priporočajte med seboj

trgovino

J. Medved

Gorica

Corso Verdi 38.

Postrežba strogo solidna.

ROJAKI POZOR!

Vedno in vedno se je povpraševalo in govorilo, zakaj da ni v Gorici nobene domače manufakturne in modne trgovine — a komaj se je ta dobra misel izprožila, se je tudi ustanovila domača obrt z manufakturnim in modnim blagom rojakov

Ivančič & Kurinčič,

Gosposka ulica šte. 11.

Kdor si hoče nabaviti dobro in trajno pomladansko in poletno blago, naj ne zamudi si ogledati domačo slovensko manufakturno in modno trgovino.

V zalogi je velikanska izbira možkega in ženskega blaga za obleke, raznovrstno perilo, gradl za postelje, žima, volna, perje, odeje, koci, izgotovljene stramace (žimnice) in tudi vse potrebščine za krojače in šivilje.

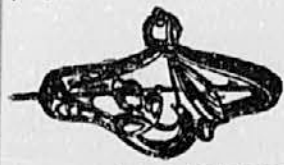
Nikdo naj ne zamudi prilike si ogledati domačo trgovino, v kateri se zagotavlja dobro pošteno in domačo postrežbo.

PREPRIČAJTE SE SAMI!

V Gorici se na željo pošiljajo vsakemu poštne prosto na dom.

JAKOB ŠULIGOJ

urar c. kr. državne zeleznice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

priporoča
zlatino in sre-
brnino vseh
vrst. Prstane,
poročne rinke,
verižice in vse

druge zlate predmete.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno nazna-
njam, da sem prevzel od g. Antona
Obidiča njegovo staroznano

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu
za mnogobrojna naročila in zagotav-
ljam točno in dobro postrežbo ter
zmerne cene.

Josip Černovic,
čevljarski mojster
Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu v mestu
in na deželi, da sem svojo pekarno preselil v lastno
hišo v ulico FORMICA št. 21-23 prej št. 24. Pripo-
ročam svojim in drugim odjemalcem k obilnem obisku.

Postrežba točna in poštena.

Z odličnim spoštovanjem udani

E. Jakin,

pekovski mojster v Gorici.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso
upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno
pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne
cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove
amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Dr. Ruggero Kürner

zdravnik, kirurg ter bivši asi-
stent na porodniški in ostetriški
kliniki v Gradec-u.

Specijalist za ženske
bolezni.

Ordinira od 10.—11. ure predp.
in od 3.—4. ure pop.

Fran - Josipovo tekališče 6
(tik lekarne Kürner).

BILANCA

„Centralne posojilnice“ v Gorici

registrovane zadruge z omejeno zavezo

ZA LETO 1909.

Imovine			Dolgovine		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun efektov	1.624	—	Račun hranilnih vlog: Stanje	2,199.190-16	
„ inventarja	2.324	28	„ hranilnih vlog kapitalizovane obresti	89.850-37	2,289.040 53
„ premičnega inventarja „Central“	539	46	„ tekoči stanje:	667.428-48	
„ posojil na menice	545.154	94	„ tekoči pripisane obresti	22.555-14	689.983 62
„ posojil na vknjižbo	1,655.627	91	„ glavnih deležev	52.000	—
„ posojil na mesečno odplačevanje	40.801	40	„ opravičnih deležev	3.186	—
„ obresti posojil na menice zaostale	18.088	67	„ rezervnega fonda	35.928	25
„ obresti posojil na vknjižbo zaostale	41.088	91	„ razpoložnega zaklada	1.614	93
„ obresti posojil na mesečna odplačevanja zaostale	1.909	33	„ obresti posojil na menico predplačane	3.385	08
„ tekoči stanje:	552.557-50		„ obresti posojil na vknjižbo predplačane	9.910	49
„ pripisane obresti	21.936-71	574.494 21	„ obresti posojil na dva mesečna odplačane	13	16
„ knjig in tiskovin	1.692	75	„ dividende	1.573	60
„ nakupljenih deležev „Krojaške zadruge“	12.892	40	„ stavbene uprave: predplačana najemnina	1.811	01
„ obresti nakupljenih deležev „Krojaške zadruge“	2.387	65	„ zgube in dobička: dobiček	13.773	10
„ stavbe	189.139	47			
„ stavbene uprave zaostala najemnina	601	36			
„ tožbenih stroškov	1638	45			
„ blagajne: gotovina 31. decembra 1909	12214	58			
	3,102.219	77		3,102.219	77

Načelstvo:

Berbuš Ivan,
deželni poslanec in c. kr. prof. v Gorici,
načelnik;

Fran Vodopivec,
c. kr. svetnik v p. v Gorici,

Dr. Fran Žigon,
prof. bogoslovja v Gorici,

Dr. Fr. Pavletič,
odvetnik v Gorici,

Anton Fon,
trгоvec v Gorici,

Fran Leban,
c. kr. vladni svetnik v p. v Gorici,

Ferdinand Šiligoj,
veleposestnik v Gorici,

odborniki.

Nadzorstvo:

Anton Šantel,
šolski svetnik v Gorici,
načelnik;

Fran Pirjevec,
c. kr. rač. ravnatelj v Gorici,

Josip Pavletič,
stolni dekan v Gorici,

Dr. Fran Kos,
c. kr. prof. v Gorici,

Dr. Andrej Pavlica,
stolni vikar v Gorici,

člani nadzorstva.

Anton Potatzky

v Gorici, na srednj Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26,

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; poleg »pylenjskim pivom«
»PRAZDROH«
iz sloveče češke »Mečanske pivovarne«
in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivnu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropincom I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 l naprej franco goriška postaja. — CENE ZMERNE.

ANA LIKAR

v GORICI

Semeniška ulica št. 10.

Velika zaloga

pisarniških in šolskih potrebščin.

V trgovini se dobi papir in papirnati izdelki, pergamentni papir za zavijanje masla, svilen papir in peresa za umetne cvetlice, šolske, molitvene in vpisovalne knjige, svete podobe, tiskovine za duhovnije in župnije. Sprejema tudi tisk zasebnih tiskovin, računov, posetnic, napisov itd. itd.

Dobra postrežba, najnižje cene!

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfišovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti pranim boleznim in splošni telesni slabosti.
Izvrna steklenica tega olja na ravnomere barve po K 140, bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje.
Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodcem.

S tem oljem se ozdravi v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otroci, golše, malokrvnost itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preliše se vedno v mojem kem. laboratorju predno se napolnjuje steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim č. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trsknim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Čevljarska zadruga v Mirnu

naznanja sl. občinstvu, da je odprla prodajalno svojih izdelkov na trgu sv. Antona na vogalu v Rabatišče števil. 1 ter se priporoča za obilno naročbo. --- Ima v zalogi vsakovrstnega obuvala ter sprejema naročila po zmernih cenah.

Št. 237/10.

Objava.

Vsled deželnozborskega sklepa z dne 20. januarja 1910 se je povišala obrestna mera za opravila deželnega hipotečnega zavoda od 4% na 4½%.

Potem ko se je potrebno ukrenilo, da se izvrši ta sklep, je sklenilo varuštvo podpisanega zavoda začeti s poslovanjem na podlagi nove obrestne mere sredi meseca aprila tega leta.

To se razglša z opazko, da se je določilo za eskomp zastavnih pisem od 4½% merilo po 99% njihove imenske vrednosti.

V Gorici, dne 16. aprila 1910.

Ravnateljstvo deželnega hipotečnega zavoda

poknežene Grofovlne Goriško-Gradišanske.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obstovala pričeni s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4½% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5½% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici, TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Po znižanih cenah

kupite pri

Franc Ravnikar-ju v Gorici

RAŠTELJ št. 16

raznovrstne sezijске novosti kakor: Oxford, kambrik, cefir panama, pique, batist, raznovrstno volno, moški kangarn, cvilih za postelje, prte, brisalke, srajce, odeje, različne rute za na glavo, čajg za moške, posteljne garniture, naramnice, nogavice itd. Za dobro in sveže blago se jamči!

Platno vseh vrst in žima za novince (novoporočence) vedno v veliki izberi!

Priporoča se najuljudneje

Franc Ravnikar, Gorica

Raštelj 16 (v lastni hiši.)